

Toekomst perspectief voor de pluimveevlees sector

tekst: Luc Maertens aan de hand van de slides van Peter van Horne

In ons maart nummer hebben we het 'leggedeelte' toegelicht van de presentatie van Peter van Horne (WUR), gehouden tijdens de statutaire vergadering van de Antwerpse afdeling. In deze bijdrage focussen we ons op de pluimveevleessector. De kostprijs, de internationale handel alsook de toekomstverwachtingen kwamen aan bod. Hierbij hield deze erkende 'pluimvee econoom' rekening met evoluties op het vlak van milieu, dierenwelzijn alsmede het veranderd consumentengedrag. Zo liet hij ons kennis maken met de 'klimatariër'.

Evolutie wereldwijde productie

Waar in het verleden de productie van varkensvlees in volume groter was dan pluimveevlees, zijn we aan een omslagpunt gekomen. Door de wereldwijde sterkere groei zal in het volgende decennium de productie van pluimveevlees de belangrijkste producent van dierlijk eiwit worden. In de laatste 25 jaar is de mondiale productie van pluimveevlees zowat lineair gestegen met circa 3% per jaar.

De VS is koploper wat betreft de productie van pluimveevlees (braadkippen + kalkoenen) met een aandeel van bijna 18%. Maar China en Brazilië kenden de laatste 20 jaar een spectaculaire groei, respectievelijk met + 149% en +246%. Beide landen staan elk in voor circa 13% van de wereldproductie. De EU komt op de vierde plaats maar door de beperktere groei neemt het aandeel van Europa af terwijl dit van Azië sterk toeneemt. Nu wordt reeds meer dan een derde van het pluimveevlees in Azië geproduceerd.

Kippen geproduceerd met het hoogste dierenwelzijnslabel (3-sterren bio) hebben het nadeel dat naast hun veel hogere productieprijzen ook de CO2 uitstoot per kg vlug een derde hoger is.

Verschillen in kostprijs

Diverse factoren beïnvloeden sterk de kostprijs zoals: de beschikbaarheid van de veevoedergrondstoffen, klimaat, arbeidskosten, wisselkoersen, overheidsbeleid en de specifiek voor de EU hogere wet- en regelgevingskosten. Hierdoor is de kostprijs in grote concurrerende landen (Brazilië, Thailand, Oekraïne, ...) snel 20-25% lager dan in de EU (zie fig. 1). Zo zorgt de grootschalige productie van sojabonen in Brazilië of de mais in Noord Amerika voor veel lagere voederkosten. Om massale import van deze landen te voorkomen en de 'level playing field' te vrijwaren, is daarom een heffing noodzakelijk.

Wanneer de handelsstromen wereldwijd in kaart gebracht worden, is vooral de dominantie van de VS (naar China en Mexico), Brazilië (naar EU en Midden Oosten) en Thailand (naar de EU) opvallend. Recent is ook Oekraïne als grotere speler op de wereldmarkt verschenen. Op de geïntegreerde megabedrijven in

dit land kan door de beperkte of ontbrekende wetgeving en de lage voeder – en arbeidskosten pluimveevlees geproduceerd worden met een zowat vergelijkbare lage kostprijs als in Brazilië en de VS. Mede door de sluikse manier van het omzeilen van de EU quota, door aan de filet een stukje vleugel te laten en te laten versnijden in voornamelijk Nederland, is de EU invoer vanuit Oekraïne in 2018, vergeleken met het jaar voordien, met 54% toegenomen. In vergelijking met 2016 zelfs verdrievoudigd!

Verband dierenwelzijn en inkomen

Het is algemeen bekend dat dierenwelzijn vooral speelt in landen met een hogere levensstandaard, denk maar aan West Europa en de VS. Peter van Horne toonde dit duidelijk aan wanneer hij het niveau van dierenwelzijn confronteerde met het inkomen per inwoner. Een quasi lineair verband tussen beide is opvallend. In het rijtje van de hiërarchie van de behoeften

(onderaan de basisbehoeften, bovenaan zelfontplooiing) komt dierenwelzijn hoog te staan.

In een aantal "rijkere landen" zoals het VK, Denemarke, Duitsland en vooral Nederland zijn de dierenwelzijnslabels in opmars. Langzamere groei, lagere bezetting en overdekte uitloop (de zogenoemde 'wintergarden') zijn de meest voorkomende eisen. Dat dit repercussies heeft op het vlak van de kostprijs is duidelijk. De 'Nieuwe Standaard Kip' van Jumbo of 'Goed Nest Kip' van Albert Heijn kost snel 20% meer aan productiekosten en bij de 1-ster kip loopt dit op tot 42% (Fig. 2).

In de supermarkten in Nederland wordt er geen standaardkip meer aangeboden. De prijs voor filet van de nieuwe standaard is er circa 8 €/kg. Voor 1-ster filet is dit 11€/kg en voor 3-sterren 'Beter leven' (bio met buitenloop) bedraagt dit zelfs 25 €/kg.

Klimatariër

"Naast dierenwelzijn is de impact van de veehouderij op klimaat en milieu minstens even belangrijk om de toekomstperspectieven in te schatten", aldus Peter van Horne. Nederland heeft zich bijvoorbeeld al geëngageerd om de CO₂ uitstoot met 50% te verminderen tegen 2030 in vergelijking met 1990. En hier botsen we met de productiewijzen waar meer aandacht aan dierenwelzijn besteed wordt (Fig. 3). De CO₂-eq/kg kippenvlees is snel een derde hoger bij bioproductie!

Uit de aandacht voor het klimaat is de 'klimatariër' geboren, naast de vegetariër (geen vlees) en flexitariër (minder vlees). Een klimatariër eet wat het minst schadelijk is voor het milieu en klimaat. En deze categorie is in opmars.

Klimatariër: eet wat een minimale impact op klimaat teweeg brengt

- Minder vlees (vooral rundsvlees)
- Geen voedselverspilling
- Lokaal / seizoen voedsel
- Minder verwerkt / verpakt voedsel

Fig. 1. Kostprijs, transportkosten en heffing van EU en niet EU kipfilet (€/kg), situatie 2017

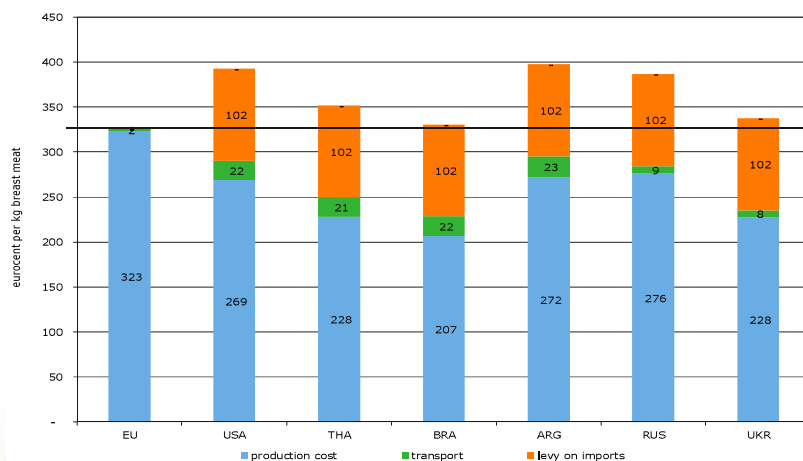
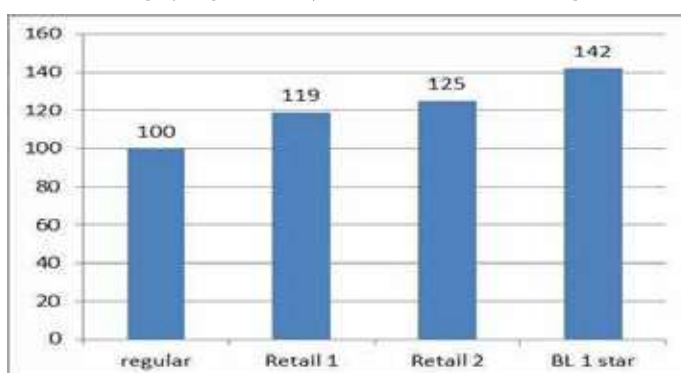

Fig. 2. Productiekostprijs af boerderij van verschillende concepten

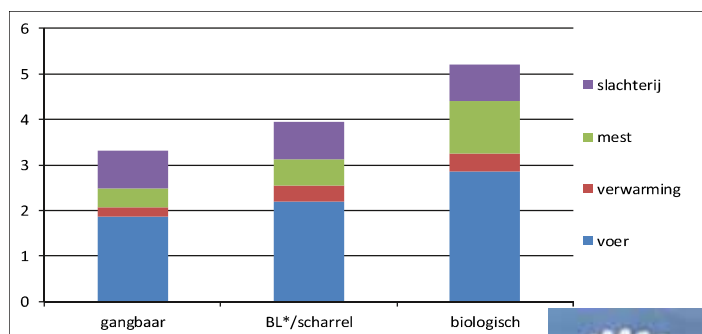
Regular is snel groeiend, gangbaar = 100
 Retail 1 is AH kip / GNK
 Retail 2 is Jumbo kip / NSK
 BL* = Beter Leven 1 ster (56 days, 25 kg overdekte uitloop)

Source: Wageningen Economic Research

Fig. 3. CO₂ voetafdruk van verschillende productiewijzen

CO₂-eq per kg pluimveevlees

Bron: Blonk 2011

Conclusies

Pluimveevlees wordt wereldwijd als kwaliteitsvlees beschouwd. Maar toenemende aandacht is er voor veiligheid, milieu en dierenwelzijn. In de Nederlandse supermarkten werd er een hoge minimum standaard ingevoerd en is er volop keuze tussen diverse diervriendelijke kipconcepten. Maar de aandacht voor dierenwelzijn gaat ten koste van milieu & klimaat, of de supermarktkip versus de scharrel en bio kip. De uiteindelijke keuze wordt door de supermarkt of volgens Peter van Horne beter door de consument gemaakt.